

میرزا محمد علی

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه جغرافیا

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: برنامه ریزی شهری

عنوان :

تبیین و تحلیل فضای سبز منطقه ۹ تهران با استفاده از GIS

استاد راهنما :

دکتر علیرضا استعلاجی

استاد مشاور :

دکتر آریتا رجبی

پژوهشگر:

هادی صادقیان

تابستان ۱۳۹۰

تقدیم به :

- پدر و مادرم که دعای خیر و شادی آنها، انگیزه ادامه تحصیل من بود.

- همسرم که با فداکاری و مهربانی و با صبر و حوصله از اوقات شیرین زندگی جهت آسایش و تحصیل اینجانب صرف نظر کرد.....

تقدیر و تشکر:

سپاس خدای بلند مرتبه و بزرگ را که هرچه دارم از دریای بیکران لطف اوست ...

برخود وظیفه می دانم تا از اساتید بزرگوارم جناب آقای دکتر علیرضا استعلاجی به عنوان استاد راهنما و سرکار خانم دکتر آریتا رجبی به عنوان استاد مشاور که حقیقتاً چراغ دانش و پژوهش رادرمین افروختند و همیشه با روی گشاده راهنمایی و مشاوره های ارزنده خود اینجانب را راهنما بودند صمیمانه قدردانی نمایم.

همچنین از مدیر گروه گرانقدر سرکار خانم دکتر تاج و کلیه اعضای محترم گروه جغرافیای دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی، اساتید و کارکنان محترم دانشکده ادبیات و علوم انسانی و همه دوستانی که در طی انجام پایان نامه مرا همراهی نمودند بخصوص آقای امید حسن پور سپاسگذاری مینمایم.

بسمه تعالی

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

- اینجانب هادی صادقیان دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۶۵۰۹۱۳۰۰ در رشته جغرافیا برنامه ریزی شهری که در تاریخ ۱۳۹۰/۴/۳۰ از پایان نامه خود تحت عنوان : تبیین و تحلیل فضای سبز منطقه ۹ تهران با استفاده از GIS با کسب نمره ۱۹ و درجه عالی دفاع نموده ام بدین وسیله متعهد می شوم :
۱. این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب ، مقاله و ...) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و رویه های موجود ، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
 ۲. این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
 ۳. چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب ، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
 ۴. چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود ، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی :
تاریخ و امضاء :

بسمه تعالی

در تاریخ ۱۳۹۰/۰۴/۳۰ دانشجوی کارشناسی ارشد آقای هادی صادقیان از
پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره ۱۹ بحروف نوزده و با درجه
عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول : کلیات تحقیق
۵	۱-۱ بیان مسئله
۷	۲-۱ اهمیت و ضرورت پژوهش
۸	۳-۱ اهداف پژوهش
۸	۱-۳-۱ اهداف فرعی
۹	۲-۳-۱ هدف اصلی
۹	۴-۱ پیشینه پژوهش
۱۳	۵-۱ سوالات تحقیق
۱۳	۶-۱ فرضیات تحقیق
۱۴	۷-۱ روش پژوهش و مراحل گردآوری اطلاعات
۱۶	۸-۱ قلمرو تحقیق
۱۶	۹-۱ محدودیت ها و تنگناهای تحقیق
۱۷	فصل دوم : ادبیات و مبانی نظری تحقیق
۱۸	۱-۲ مفاهیم و اصطلاحات
۱۸	۱-۱-۲ تعریف شهر از دیدگاه های مختلف
۱۹	۲-۱-۲ تعاریف فضای سبز
۲۰	۱-۲-۱-۲ تاریخچه فضای سبز در جهان
۲۲	۲-۲-۱-۲ تاریخچه فضای سبز در ایران

۲۴	۳-۲-۱-۲ تاریخچه فضای سبز در تهران
۲۷	۳-۱-۲ نقش و اهمیت فضای سبز در شهرها
۲۹	۴-۱-۲ انواع فضای سبز شهری
۳۱	۵-۱-۲ طبقه بندی انواع فضاهای سبز شهری
۳۵	۶-۱-۲ انواع پارکها
۴۴	۱-۶-۱-۲ اشکال مختلف پارکهای شهری
۴۸	۷-۱-۲ عملکردهای فضای سبز
۴۹	۸-۱-۲ طبقه بندی انواع پارکهای شهری
۵۸	۹-۱-۲ عملکرد فضای سبز در ساخت کالبدی شهر
۶۲	۱۰-۱-۲ عملکرد زیست محیطی فضای سبز
۶۶	۱۱-۱-۲ عملکرد اجتماعی و روانی فضای سبز
۶۸	۱۲-۱-۲ عملکرد و نقش فضای سبز در گذراندن اوقات فراغت
۶۹	۲-۲ مدلها و نظریات
۶۹	۱-۲-۲ هاوارد (HOWARD)
۷۱	۲-۲-۲ نظریه فردریک لاولمستد (F.LAWOLMSTED)
۷۳	۳-۲-۲ معیارهای مکان یابی فضای سبز شهری
۷۶	۱-۳-۲-۲ استانداردهای موجود در فضای سبز شهری
۸۰	۲-۳-۲-۲ معیارهای محیطی
۸۱	۳-۳-۲-۲ معیارهای مکانی
۸۵	۴-۲-۲ انواع سیستم های توزیع فضای سبز
۸۶	۵-۲-۲ معیارهای مکان یابی فضای سبز
۸۷	فصل سوم : بررسی ویژگیهای جغرافیایی شهر تهران و منطقه مورد مطالعه
۸۸	۱-۳ موقعیت و ویژگی جغرافیایی شهر تهران

- ۹۴..... ۱-۱-۳ ویژگیهای زمین شناسی شهر تهران و منطقه نه
- ۱۰۲..... ۲-۱-۳ شیب اراضی تهران
- ۱۰۳..... ۳-۱-۳ بررسی ریسک و خطر زمین لرزه در شهر تهران
- ۱۰۷..... ۴-۱-۳ ویژگیهای آب و هوایی شهر تهران با تاکید بر منطقه ۹
- ۱۰۷..... ۱-۴-۱-۳ بارندگی
- ۱۰۹..... ۲-۴-۱-۳ درجه حرارت
- ۱۱۱..... ۳-۴-۱-۳ رطوبت (نم نسبی)
- ۱۱۲..... ۴-۴-۱-۳ وزش باد (جریان هوا)
- ۱۱۳..... ۲-۳ ویژگیهای جغرافیای انسانی
- ۱۱۳..... ۱-۲-۳ ویژگیهای جمعیتی شهر تهران
- ۱۱۴..... ۱-۱-۲-۳ ساختار جنسی جمعیت شهر تهران
- ۱۱۴..... ۲-۱-۲-۳ ساختار سنی جمعیت شهر تهران
- ۱۱۵..... ۳-۳ موقعیت محدوده مورد مطالعه (منطقه ۹)
- ۱۱۶..... ۱-۳-۳ بررسی مناطق همجوار محدوده مورد مطالعه
- ۱۱۷..... ۲-۳-۳ بررسی ناحیه بندی و محله بندی محدوده مورد مطالعه
- ۱۱۸..... ۴-۳ ویژگیهای جمعیتی و اجتماعی منطقه ۹ شهر تهران
- ۱۲۰..... فصل چهارم : تبیین و تحلیل فضای سبز منطقه ۹ تهران با استفاده از GIS
- ۱۲۱..... ۱-۴ بررسی کاربری اراضی منطقه ۹ شهر تهران
- ۱۲۳..... ۲-۴ موقعیت فضاهای سبز منطقه ۹ شهرداری تهران
- ۱۲۵..... ۳-۴ وسعت فضاهای سبز عمومی و خصوصی و سرانه های آن در منطقه ۹
- ۱۲۷..... ۴-۴ محاسبه کمبودهای فضای سبز منطقه ۹
- ۱۲۹..... فصل پنجم : نتایج و راهکارهای پیشنهادی
- ۱۳۰..... ۱-۵ اثبات فرضیات

- ۱-۱-۵ فرضیه اول : به نظر میرسد که سرانه فضای سبز در منطقه ۹ شهر تهران بر طبق استانداردهای موجود مطلوب نمیباشد..... ۱۳۱
- ۲-۱-۵ فرضیه دوم : به نظر میرسد توزیع و پراکنش فضاهای سبز و پارکها در سطح منطقه ۹ شهر تهران نا مناسب میباشد..... ۱۳۱
- ۲-۵ نتیجه گیری و راهکارهای پیشنهادی..... ۱۳۲
- منابع و مأخذ : ۱۳۵
- چکیده انگلیسی ۱۴۰

فهرست جداول

عنوان	صفحه
۱-۲ جدول مشخصات عمومی پارک در مقیاس واحد همسایگی (پارک کودک).....	۵۰
۲-۲ جدول مشخصات عمومی پارک در مقیاس محلی (پارک محلی).....	۵۲
۳-۲ جدول مشخصات عمومی پارک در مقیاس ناحیه (پارک ناحیه ای).....	۵۴
۴-۲ جدول مشخصات عمومی پارک در مقیاس منطقه (پارک منطقه ای).....	۵۶
۵-۲ جدول سرانه موجود و استاندارد فضای سبز در برخی از شهرهای جهان.....	۷۸
۶-۲ جدول سرانه پیشنهادی کاربری فضای سبز در مناطق مختلف.....	۷۹
۷-۲ جدول رابطه اندازه جمعیت شهر و درصد کاربری فضای سبز.....	۸۰
۸-۲ جدول شعاع جذب فضای سبز (پارک) بر اساس قابلیت ها.....	۸۴
۱-۳ جدول تعداد فعالیت منسوب به گسلهای منطقه طی قرن سوم قبل از میلاد تا ۱۹۰۰ میلادی	۱۰۶
۲-۳ جدول تغییرات جوی شهر تهران، ایستگاه مهرآباد طی دوره ۱۹۹۰-۲۰۰۸.....	۱۰۸
۱-۴ جدول طبقه بندی و آدرس پارکهای منطقه ۹ شهرداری تهران.....	۱۲۳
۲-۴ فهرست و مشخصات فضاهای سبز عمومی شهری منطقه ۹.....	۱۲۵
۳-۴ جدول وضعیت کلی فضای سبز منطقه ۹ شهرداری تهران.....	۱۲۶
۴-۴ جدول مساحت فضای سبز عمومی موجود و پیشنهادی منطقه ۹.....	۱۲۷

فهرست نقشه ها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۱۶.....	۱-۳ عکس ماهواره ای محدوده شهرداری منطقه ۹
۱۱۸.....	۲-۳ نقشه محدوده منطقه ۹ شهرداری تهران
۱۲۸.....	۱-۴ نقشه فضای سبز منطقه ۹ شهرداری تهران

چکیده

فضاهای سبز و پارک های شهری نه تنها به دلیل اهمیت تفریحی آنها بلکه به علت نقش مهمی که در حفظ و تعادل محیط زیست شهری و تعدیل آلودگی هوا دارند و همچنین باعث کاهش تراکم و پرورش روحی و جسمی و آسایش (روانی) شهروندان می شوند، مورد توجه بوده اند. لازم به ذکر است امروزه گسترش فضای باز شهری که فضای سبز، قسمت اعظم آن را در بر می گیرد، به عنوان یکی از عناصر بافت شهر در جهت کاهش آسیب پذیری شهر و افزایش کارایی بافت شهری در برابر زلزله مورد توجه است. متأسفانه در کشور ما در طرح های توسعه شهری (طرح های هادی و جامع) هر چند به حفظ فضای سبز موجود شهری توجه می شود، ولی اجرای این طرح ها عملاً موجب تخریب بخشی از فضای سبز طبیعی شهر می شود. توسعه شهری در دهه های اخیر چنان بوده که منجر به ایجاد نااهمانگی در چگونگی استفاده از زمینهای شهری شده است.

کلمات کلیدی : فضای سبز، توسعه، بافت سبز، کاربری اراضی

فصل اول:

کلیات تحقیق

اثرات فضای سبز شهری از دیدگاه زیست محیطی مواردی چون کاهش آلودگی هوا، کاهش آلودگی صوتی، بهبود شرایط بیوکلیماتیک در شهر، افزایش نفوذپذیری خاک و تأثیر مثبت بر چرخه آب در محیط زیست شهری و افزایش کیفیت آبهای زیرزمینی را شامل میشود. فضای سبز میتواند به طور قابل توجهی دمای هوا را کاهش دهد و یا به تلطیف هوا کمک کند. در بررسی اثرات روانی - اجتماعی فضای سبز باید گفت که انسان، در هر شرایطی، روزانه به چند ساعت فضای ساکت و آرام نیاز دارد که فضای سبز میتواند این فضا را تأمین نماید. (بهرام سلطانی، ۱۳۷۱، ص ۷۷)

شهرها مراکز مهم تجمع انسان ها و محل بروز رویدادها اجتماعی، کالبدی، تمدن انسانی و تبلور ذهنی و تکنولوژیک بشر هستند. مطالعه سطوح و رشد شهرنشینی منعکس کننده این واقعیت است که رشد جمعیت شهرها به سرعت در حال افزایش است (سیف الدینی، ۷۵، ۱۳۷۵). جمعیت ایران از سال ۱۲۶۰ هـ.ش با ۷/۶ میلیون نفر به تدریج به ۱۸/۹ میلیون نفر در سال ۱۳۳۵ رسید که به طور متوسط از رشدی معادل ۱/۲٪ در سال برخوردار بوده است لازم به تذکر است که درصد رشد سالانه جمعیت طی سالهای ۱۳۰۰-۱۲۶۰ ناچیز و در حدود ۰/۶٪ بوده ولی بعد از سال ۱۳۰۰ هـ.ش همراه با بهبود امکانات بهداشتی و درمانی کشور، از میزان مرگ و میر کاسته می شود و رشد جمعیت هر ساله افزایش می یابد (طالقانی، ۱۳۷۱، ۶۳). رشد شتابان شهرنشینی در چهار دهه گذشته به گونه ای صورت پذیرفته که متناسب با تجهیزات، فضاهای شهری و توسعه زیر ساخت ها نبوده و عملاً مشاغل مولد مورد نیاز ایجاد نشده است عمده ترین اثر رشد شهرنشینی و رشد سریع شهرها، بخصوص مادرشهر هادرهم ریزی نظام توزیع خدمات و نارسایی سیستم خدماتی است که بدون استثنای تمامی شهرهای ایران مشاهده می شود (عزیزی، ۱۳۸۳، ۱۶). پوشش سبز شهری، بخشی از فضای باز شهری است که عرصه های طبیعی یا اغلب مصنوعی آن، زیر پوشش درختان، درختچه ها، بوته ها، گلهای، چمنها و سایر گیاهانی است که بر اساس نظارت و مدیریت انسان، با در نظر گرفتن ضوابط، قوانین و تخصص های مرتبط با آن، برای بهبود شرایط زیستی، زیستگاهی و رفاهی شهروندان و مراکز جمعیتی غیر روستایی، حفظ و نگهداری یا احداث می شوند. از دیدگاه شهرسازی، فضای سبز شهری عبارت

است از بخشی از سیمای شهر که از انواع گیاهان تشکیل یافته است. در صورتی که از فضا های آزاد شهری که متضاد فضا های ساخته یا ساخت فیزیکی شهر است، صحبت کنیم در این صورت فضا های بالقوه جهت توسعه فضای سبز شهری مطرح می شود. به طور کلی فضای سبز برخلاف معنایی که ممکن است در ذهن ایجاد کند، تنها محل دارای درخت و گیاه نیست، بلکه نماد و سمبلی از تفکرات فرهنگی و اجتماعی يك جامعه است. مکان ظهور فضای سبز تنها پارک ها را در بر نمی گیرد، بلکه باغ ها، باغچه های خصوصی، نوار سبز حاشیه شهر ها و حتی خیابان ها و گورستان ها را نیز شامل می شود. همین طور فضای سبز، اماکن فرهنگی (کتابخانه، تئاتر و...)، اماکن مذهبی، محلی برای انواع بازیها و ورزش های مختلف، محلی برای الهام گرفتن از طبیعت جهت سرودن شعر، نقاشی، عکاسی و را نیز شامل می شود. ضروری است قبل از هر اقدامی درباره فضای سبز شهری، شرایط خاص آب و هوایی کشور را در انتخاب گونه های مناسب به طوری که همگام با طبیعت باشد مورد توجه قرار داد و شرایط محیطی و اقلیمی را نیز شناسایی کرد.

تدوین برنامه مشخص برای فضای سبز در شهرها و رفع کاستی ها در برنامه ریزی های کلی، می تواند از گسترش سلیقه ای، تقلیدی و اتفاقی اینگونه فضاها جلوگیری کرده و ما را از خطای برنامه ریزی و محاسباتی دور کند. در سالهای اخیر در کشور ما آنچه بیش از هر چیز در بخش مدیریت فضای سبز شهرداری ها مطرح بوده، ایجاد فضا های سبز جدید و توسعه آنها بوده است. این در حالی است که حفظ و نگهداری فضا ها و گونه های گیاهی که در واقع پتانسیل فضای سبز شهری ما را تشکیل می دهد، می تواند از شتاب توسعه و خلق فضا های جدید جلوگیری کند. طرح های توسعه شهری امروز خود، عواملی برای تخریب فضا های سبز موجود شهر ها هستند. این طرح ها اغلب بدون توجه به توان موجود تهیه می شوند و به همین دیدگاه باعث می شوند مسیر ها یا فضا های سبزی که به طور طبیعی در حاشیه آبراه، قنات یا رودخانه ای شکل گرفته است تخریب شوند و به کاربری های مسکونی یا کاربری های دیگر اختصاص یابند و در عوض زمین های دیگری به عنوان فضای سبز پیش بینی می شوند که گاه تملك و تخریب آنها سالها طول می کشد. آنچه باید مورد توجه قرار گیرد حجم سبز و ذخیره سبز است نه سطح سبز. بنابراین ضروری است همانگونه که در مورد ساخت کالبدی بخش بی جان شهر برنامه ریزی صورت می پذیرد و پیرامون آن به تعمق می پردازند، در مورد برنامه ریزی

بخش جاندار نیز باید برنامه ریزی کرده و به تفکر پرداخت. از بین خدمات و تسهیلات مختلف شهری، فضاهای سبز و پارک های شهری نه تنها به دلیل اهمیت تفریحی آنها بلکه به علت نقش مهمی که در حفظ و تعادل محیط زیست شهری و تعدیل آلودگی هوا دارند و همچنین باعث کاهش تراکم و پرورش روحی و جسمی و آسایش (روانی) شهروندان می شوند، مورد توجه بوده اند. لازم به ذکر است امروزه گسترش فضای باز شهری که فضای سبز، قسمت اعظم آن را در بر می گیرد، به عنوان یکی از عناصر بافت شهر در جهت کاهش آسیب پذیری شهر و افزایش کارایی بافت شهری در برابر زلزله مورد توجه است. متأسفانه در کشور ما در طرح های توسعه شهری (طرح های هادی و جامع) هر چند به حفظ فضای سبز موجود شهری توجه می شود، ولی اجرای این طرح ها عملاً موجب تخریب بخشی از فضای سبز طبیعی شهر می شود. توسعه شهری در دهه های اخیر چنان بوده که منجر به ایجاد ناهماهنگی در چگونگی استفاده از زمین های شهری شده است.

۱-۱- بیان مسأله

رشد شتابان شهرها در سده اخیر و دگرگونی های اقتصادی و اجتماعی و سیاسی در آن ها باعث تحولات بسیاری در شهرهای کشور شد که نتایج مثبتی را به همراه نداشته است. رشد جمعیت شهری و نهایتاً پیشی گرفتن رشد جمعیت بر سطوح فضای خدماتی و در هم ریزی توزیع خدمات و عدم مکان گزینی صحیح آن ها از معضلات ناشی از رشد شتابان جمعیت شهرها می باشد.

امروزه بر همه واضح است که عدم مکان گزینی مناسب مراکز خدمات شهری در اکثر شهرها خصوصاً در شهرهای بزرگ و مسلط ملی (تهران) و ناحیه های معضلات فراوانی را در رفت و آمدهای داخل شهرها ایجاد کرده و منجر به از بین رفتن حجم زیادی از منابع مالی و نیروهای انسانی شده است.

از بین خدمات و تسهیلات مختلف شهری، فضای سبز (پارک های شهری) علاوه بر اهمیت تفریحی و نقش مهمی که در حفظ تعادل محیط زیست شهری و تعدیل آلودگی هوا دارد باعث کاهش میزان سرب، مقابله با جزایر گرمایی

در داخل شهر، افزایش رطوبت نسبی و کاهش فشار رוחی و روانی شهروندان می‌شود.

شهر تهران به عنوان پایتخت و بزرگترین شهر کشور که بیشترین جمعیت شهری را به خود اختصاص داده تحت تأثیر توسعه ناموزون شهری از مکان یابی غیر اصولی و عدم رعایت سلسله مراتب کارکردی خدمات شهری رنج می‌برد. در رابطه با مسأله فضای سبز و بهینه‌سازی و پراکنش مناسب فضایی این کاربری در سطح شهر یا منطقه شهری مسائل و مشکلاتی وجود دارد که از جمله می‌توان به محدودیت‌هایی در اجرای برنامه‌ها، توجه نداشتن و یا کمتر توجه داشتن مسئولین امر به کاربری فضای سبز همچنین به کمبود بودجه و اقدامات لازم جهت حل این مسأله اشاره کرد.

با توجه به اینکه محدوده مورد مطالعه (منطقه نه شهرداری تهران) به لحاظ فضای سبز از عدم تعادل و ناهماهنگی بیشتری از بعد توزیع فضایی و پراکندگی آن با توجه به جمعیت و مساحت منطقه برخوردار است، برنامه‌ریزی و توزیع عادلانه و استفاده برابر کلیه شهروندان از خدمات عمومی (پارک‌های شهری) یعنی رعایت عدالت اجتماعی انگیزه اصلی برای انجام این تحقیق بوده است که امید است با شناخت وضع موجود و ارائه راه حل‌های ممکن جهت ارتقاء سطوح فضای سبز شهری در جهت حل مشکلات فضای سبز محدوده مورد مطالعه بتوان گامی مؤثر برداشت.

۲-۱- اهمیت و ضرورت پژوهش

ضرورت و اهمیت این تحقیق با توجه به مشکلات شهری و صنعتی شدن جوامع و همچنین نیاز شهروندان به کاربری فضای سبز از لحاظ رוחی و کسب آرامش روانی به لحاظ گرفتار شدن در زندگی ماشینی و ضرورت آن به عنوان یک چشم‌انداز زیبای شهری و یک کاربری مهم شهری می‌باشد براین اساس این ضروریات را می‌توان در چند مورد به این ترتیب خلاصه نمود:

امروزه با توجه به مشکلات شهری از جمله آلودگی صوتی و آلودگی هوا و پرداختن به زیبایی‌سیمای شهرها، به ویژه در شهرهای بزرگ و همچنین به علت تغییر الگوی مسکن، نیاز شهروندان به خصوص کودکان به فضاهای

باز و پارک‌ها، احداث و ایجاد این گونه فضاها برای تفریح و گذران اوقات فراغت و سلامت جسمانی و آرامش روحی همچنین کاهش بزهکاری و یکی از راه‌های تلطیف هوا و سامان‌دهی فضایی و بصری به شمار می‌آید.

همین‌طور این نوع فضاها از محدود فضاهایی است که چند عملکرد و وظیفه مهم در شهر را در بردارد از جمله کارکرد زیست محیطی و ایجاد موازنه اکولوژیکی و تعدل بین اجزاء جاندار و بی جان شهر، تولید اکسیژن و جذب کربن، کاهش آلودگی هوا، افزایش رطوبت نسبی، تعدیل دما، تلطیف هوا، کارکردهای اجتماعی نظیر ایجاد مسیرهای هدایتی، تکمیل بهبود کارکرد تأسیسات آموزشی، فرهنگی، مسکونی و ذخیره زمین برای گسترش آینده شهر و کنترل و تعادل تراکم ساختمانی.

اهمیت فضایی سبز در محیط شهری تا آن حد است که به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی جوامع مطرح می‌باشد. فضایی سبز مناسب در شهرها یکی از عوامل مؤثر در کاهش اثرات گسترش شهرها به شمار می‌رود.

با توجه به این نقش‌های اساسی وجود فضاهای سبز شهری و تأثیرات مهمی که بر سلامت جسمانی و آرامش روحی جامعه دارد و از سویی افزایش روزافزون جمعیت در شهر تهران و توسعه ناموزون آن و مشکلات متعددی که بر اثر کمبود فضاهای سبز شهری در آن به وجود آمده به نظر می‌رسد با اقدامات اصلاحی لازم در جهت احداث و افزایش سطوح فضایی سبز شهری می‌توان به این امر دست پیدا کرد. انجام این تحقیق نیز می‌تواند یک گام کوچکی در این زمینه باشد.

۳-۱- اهداف تحقیق

۱-۳-۱- اهداف فرعی :

بررسی پراکندگی و توزیع فضایی فضاهای سبز شهری در منطقه ۹ تهران و رسیدن به میزان فضایی سبز استاندارد برای ایجاد محیطی سالم و پاک برای شهروندان

۱. فراهم نمودن زمینه مناسب برای آسایش و آرامش و رفاه کلیه اقشار جامعه و همچنین کمک به تأمین عدالت اجتماعی در سطح محدوده مورد مطالعه

۲. تعیین سرانه مطلوب فضاهای سبز شهری با توجه به پایین بودن نسبت سرانه فضای سبز منطقه در مقایسه با استانداردهای ایران و جهان

۳. متوجه ساختن مسئولین و دست اندرکاران به لزوم توجه به مکان یابی و توزیع پراکندگی مناسب فضای سبز در سطح منطقه و جلوگیری از تخریب و حفاظت و نگهداری از آنها .

۱-۳-۲-هدف اصلی :

تبیین و تحلیل فضای سبز منطقه ۹ تهران با تاکید بر GIS

۱-۴-پیشینه پژوهش

در مورد سابقه و پیشینه تحقیق در ارتباط با موضوع مورد مطالعه در کشور ایران پژوهش‌هایی صورت گرفته که این تحقیقات و پایان‌نامه‌ها عبارتند از :

۱. مدیریت فضای سبز شهری منطقه ۹ شهرداری تهران
۲. احمد پوراحمد، محمد اکبر پور سراسکانرودوسمانه ستوده دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی
۳. همچنین پایان‌نامه کارشناسی ارشد اشرف رسول زاده تحت عنوان بررسی جغرافیایی فضاهای گذران اوقات فراغت کودکان شهری با تأکید بر پارک‌ها نمونه موردی پارک شفق (۱۳۸۴)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز که به ارزیابی فضای سبز شهر تهران و انواع پارک‌ها در مقیاس محله‌ای، ناحیه و منطقه‌ای پرداخته و سازگاری و سلسله مراتبی آنها را با توجه به نیاز کودکان به گذران اوقات فراغت و مناسبت آن با مکان‌های شهری بررسی نموده است.
۴. پایان‌نامه کارشناسی ارشد پایان‌نامه کارشناسی ارشد آقای بهزاد تابش در زمینه مدیریت فضای سبز منطقه ۲۲ تهران